Długołęka, 5 oktober 2026

Chroom(VI) in de ziekenhuistechniek: een gevaar dat tot nu toe over het hoofd wordt gezien

De Chromaatexperts wijzen op een proces dat de herziene Duitse TRGS 561 sinds mei 2026 beschrijft en dat exploitanten van eigen energieopwekking in ziekenhuizen en zorginstellingen rechtstreeks raakt

Op thermisch belaste chroomgelegeerde stalen componenten vormen zich kankerverwekkende chroom(VI)-verbindingen. De Duitse Technische Regel voor Gevaarlijke Stoffen TRGS 561, die sinds 4 mei 2026 van kracht is, beschrijft de situatie onder nummer 5.9.3 en stelt vast dat deze verbindingen zich in de isolatiematerialen afzetten en bij demontage- of onderhoudswerkzaamheden tot blootstelling van de werknemers kunnen leiden. Het gaat om warmtekrachtkoppelingsinstallaties (wkk), ketelinstallaties, noodstroomaggregaten en de bijbehorende leidingen, precies de installaties waarmee ziekenhuizen hun leveringszekerheid waarborgen.

Volgens een analyse van het Duitse Marktstammdatenregister (centraal register van energie-installaties) door De Chromaatexperts staan daarin 221 exploitanten uit de ziekenhuis- en zorgsector met eigen warmtekrachtkoppelingsinstallaties geregistreerd. Het werkelijke aantal ligt hoger: zuivere noodstroomaggregaten onder één megawatt zijn van de registratieplicht vrijgesteld.

Doorslaggevend is dat het stof de plaats van ontstaan kan verlaten. De TRGS 561 maakt daarvan een verplichting van de werkgever. Onder nummer 4.1 lid 4 nummer 3 letter d staat:

> *„Door stof verontreinigde werkkleding en beschermende kleding mag niet worden uitgeschud en in het algemeen niet worden afgeblazen. De werkgever zorgt ervoor dat werknemers met verontreinigde werk- en beschermende kleding deze niet naar andere ruimten meenemen."*

Onder nummer 5.9.3 komt daarbij dat het ontstaan en de verspreiding van stof naar andere werkruimten tot een minimum moeten worden beperkt, en onder nummer 4.2 dat verspreiding naar onbelaste werkruimten moet worden vermeden. Deze bepalingen zouden niet bestaan als versleping uitgesloten was.

In een ziekenhuis heeft dit een dimensie die een industrieel bedrijf niet kent. Technische dienst en externe bedrijven bewegen zich tussen de energiecentrale en ruimten waarin mensen worden behandeld van wie de afweer verzwakt is. Kleding, schoeisel en gereedschap volgen dezelfde weg. De Chromaatexperts doen geen uitspraak over afzonderlijke instellingen. Zij wijzen erop dat deze weg tot nu toe in geen enkele risicobeoordeling en in geen enkel hygiëneplan voorkomt, omdat de chromaatvorming aan isolatiematerialen pas sinds kort geregeld is.

De BG ETEM (Duitse wettelijke ongevallenverzekering voor energie, textiel, elektrotechniek en mediaproducten) stelt vast dat „volgens de huidige kennis alle branches door het probleem getroffen kunnen zijn waarin de bovengenoemde invloedsfactoren van toepassing zijn". Chroom(VI)-verbindingen zijn kankerverwekkend, worden via de huid opgenomen en zijn huidsensibiliserend (H350, H317), en daarnaast chronisch schadelijk voor het milieu (H410).

De TRGS 561 verlangt onder nummer 4.1 lid 1 tegelijk het onderzoek naar vervanging door stoffen met een geringer gezondheidsrisico. Op dit punt kan het proces bij de wortel worden aangepakt. Er bestaan isolatiematerialen waarin de oxiden die voor de chromaatvorming bepalend zijn niet voorkomen. Waar zij worden toegepast, ontstaat het stof niet dat daarna zou moeten worden beheerst.

> *„Wij beweren niet dat in Duitse ziekenhuizen chromaten in gevoelige ruimten terecht zijn gekomen", zegt Markus Sommer, initiatiefnemer van De Chromaatexperts. „Wij zeggen dat het kan gebeuren en dat niemand het heeft onderzocht. Preventie betekent dit nu in de risicobeoordeling op te nemen, zolang er niets te herstellen valt."*

Een vakinformatie met de feiten, de juridische indeling en de beschermende maatregelen is op aanvraag verkrijgbaar.

Citaten uit Duitse bronnen zijn onze vertalingen.

Over De Chromaatexperts

De Chromaatexperts zijn een netwerk met partners in Duitsland, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk. Het houdt zich bezig met het ontstaan van chroom(VI)-verbindingen aan thermisch belaste chroomgelegeerde componenten in de industrie, de energieopwekking, de scheepvaart en de voertuigtechniek. Initiatiefnemer is Markus Sommer, sinds 1988 werkzaam in de hogetemperatuurisolatie.

Perscontact

Markus Sommer, De Chromaatexperts
markus.sommer@chromatexperten.de · www.chromatexperten.de · +49 1525 429 9530